

Sygn. akt: III AUa 1/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Naze

SSA Iwona Szybka

Protokolant: sekr. sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 r. w Łodzi

sprawy **J. K., A. K. (1) i A. K. (2)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.**

o odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu nieopłaconych składek,

na skutek apelacji wnioskodawczyń

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 22 grudnia 2010 r., sygn. akt: VI U 871/10;

1. zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że ustala, iż J. K., A. K. (1) i A. K. (2) nie ponoszą jako spadkobiercy odpowiedzialności za zobowiązania L. K. z tytułu nieuregulowanych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2007 r. do grudnia 2007 r. i za marzec 2008 r., na ubezpieczenie zdrowotne za listopad i grudzień 2007 r. oraz marzec 2008 r., na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za listopad i grudzień 2007 r. oraz luty 2008 r. wraz z odsetkami;

2. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt III AUa 1/13

UZASADNIENIE

Decyzjami (...), Nr (...) i Nr (...) z dnia 31 maja 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. stwierdził, że J. K., A. K. (2) i A. K. (1) odpowiadają solidarnie jako spadkobiercy za zobowiązania zmarłego płatnika L. K. z tytułu nieuregulowanych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami w łącznej kwocie 146.181,96 zł, tj. na:

1) Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (składki na ubezpieczenie społeczne) za okres: 06/2007 r.-12/2007 r., 03/2008 r. - 04/2008 r., 06/2008 - 08/2008, 10/2008 r. - 01/2009 r., w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 102.544,62 zł. i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 10.493,00 zł.;

2) ubezpieczenie zdrowotne za okres: 11/2007 r. - 12/2007 r., 03/2008 r. - 04/2008r., 06/2008 r. - 08/2008 r., 11/2008 r. - 01/2009 r., w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 24.047,34 zł. i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 2.355,00 zł.;

3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres : 11/2007 r. - 12/2007 r., 02/2008 r., 04/2008 r., 06/2008 r. - 08/2008 r., 10/2008 r. - 01/2009 r., w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 6.162,00 zł i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 580,00 zł.

W uzasadnieniu zaskarżonych decyzji organ rentowy wskazał, iż L. K. prowadząc działalność gospodarczą nie wywiązał się z ciężącego na nim obowiązku terminowego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, skutkiem czego za okresy wskazane w decyzjach, powstały zobowiązania obejmujące składki wraz z odsetkami w łącznej kwocie 146.181,96 zł. Organ rentowy wyjaśnił, że w związku ze śmiercią płatnika w dniu 8.12.2008 r., zobowiązania z tytułu zaległych składek przeszły na spadkobierców zmarłego, tj. żonę J. K., córki A. K. (2) i A. K. (1), powołując w tym zakresie przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i Ordynacji podatkowej.

W odwołaniach od powyższych decyzji J. K., A. K. (2) i A. K. (1) wniosły o ich uchylenie, zarzucając naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwą interpretację przez ZUS art. 18 ust. 3 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, zastosowanie aktu prawnego, tj. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, uznanego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16.02.2010 r., sygn. akt P 16/2009 za niezgodny z Konstytucją, oraz art. 5 kodeksu cywilnego poprzez uczynienie ze swego prawa użytku, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa i z zasadami współżycia społecznego. Dodatkowo odwołujące podniosły również zarzut nieprawidłowego naliczenia składek od należności wypłaconych zleceniobiorcom, gdyż naliczone zaległości w kwocie 146.181,96 zł są, ich zdaniem, nieadekwatne do wypłaconych zleceniobiorcom należności z tytułu zwrotu kosztów podróży.

Zaskarżonym wyrokiem z 22 grudnia 2010r. Sąd Okręgowy w Płocku Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania.

Sąd I instancji ustalił, że L. K., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...) w P., nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres łącznie od czerwca 2006 r. do stycznia 2009 r.

L. K. zmarł (...).r. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Płocku z 16 stycznia 2009 r. (I Ns 1438/08) spadek po zmarłym płatniku nabyły: żona J. K. oraz córki: A. K. (2) i A. K. (1) po 1/3 części. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. w okresie od 18.04. do 30.10.2008 r. przeprowadził kontrolę w (...) w P. w zakresie m.in. rzetelności i prawidłowości obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek i wpłat, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W wyniku przeprowadzonej kontroli organ rentowy sporządził z urzędu dokumenty rozliczeniowe, na podstawie których dokonał przypisania składek i określił stan zadłużenia płatnika z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres : 06/2007 r.-12/2007 r., 03/2008 r. - 04/2008 r., 06/2008 - 08/2008, 10/2008 r. - 01/2009 r. w łącznej kwocie 102.544,62 zł., w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 102.544,62 zł. i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 10.493,00 zł.; na ubezpieczenie zdrowotne za okres : 11/2007 r. - 12/2007 r. , 03/2008 r. - 04/2008 r. , 06/2008 r. - 08/2008 r., 11/2008 r. - 01/2009 r. w łącznej kwocie 26.402,34 zł. , w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 24.047,34 zł. i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 2.355,00 zł.; na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 11/2007 – 12/2007 r., 02/2008 r., 04/2008 r., 06/2008 – 08/2008 r., 10/2008 r. – 1/2009 r. w łącznej kwocie 6.742,00 , w tym z tytułu niezapłaconych składek w kwocie 6.162,00 zł i z tytułu odsetek za zwłokę w kwocie 580,00 zł. Łączna kwota zobowiązań z w/w tytułu stanowi kwotę 146.181,96 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, że odwołania są niezasadne i nie zasługują na uwzględnienie.

Przywołując treść art. 31 i art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 97 § 1 i art. 98 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, Sąd wskazał, że odpowiedzialność spadkobierców za zobowiązania zmarłego płatnika obejmuje zaległości podatkowe, koszty upomnienia oraz odsetki za zwłokę, które w oparciu o art. 101 § 1 Ordynacji naliczane są do dnia otwarcia spadku. Do odpowiedzialności spadkobierców za zobowiązania z tytułu składek stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o przyjęciu i odrzuceniu spadku oraz o odpowiedzialności za długi spadkowe.

Sąd podkreślił, że wymienieni w zaskarżonych decyzjach spadkobiercy ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe zmarłego płatnika L. K., gdyż przyjęli spadek wprost, a więc zakres ich odpowiedzialności z tego tytułu jest nieograniczony - art. 1031 § 1 k.c. Spadkobiercy nie dokonali umownego lub sądowego działu spadku, w związku z tym ich odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek powinna mieć charakter solidarny (art. 1034 § 1 zd. 1 k.c.). Oznacza to, że organ rentowy właściwy mógł orzec w odrębnych decyzjach o zakresie odpowiedzialności poszczególnych spadkobierców (art. 100 Ordynacji), żądając spełnienia świadczenia od wszystkich spadkobierców łącznie, kilku z nich lub każdego z osobna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zarzut odwołujących się dotyczący zastosowania przez organ rentowy niekonstytucyjnego przepisu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest niezasadny. Podkreślił, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 16 lutego 2010 r. o sygn. akt P 16/09 dotyczy § 2 ust. 1 pkt 6 wyżej cytowanego rozporządzenia, który stanowi, że podstawy wymiaru składek nie stanowią wartości świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalenty za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalenty pieniężne za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego oraz wartość otrzymanych przez pracowników bonów, talonów, kuponów lub innych dowodów uprawniających do otrzymania na ich podstawie napojów bezalkoholowych, posiłków oraz artykułów spożywczych, w przypadku gdy pracodawca, mimo ciążącego na nim obowiązku wynikającego z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, nie ma możliwości wydania pracownikom posiłków i napojów bezalkoholowych.

Trybunał Konstytucyjny w wyżej cytowanym wyroku orzekł, że :

1. § 2 ust. 1 pkt 6 wyżej cytowanego rozporządzenia przez to, że nie dotyczy zleceniobiorców wykonujących pracę w zakładzie pracy lub miejscu wyznaczonym przez pracodawcę w zakresie wartości świadczeń rzeczowych wynikających z przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy oraz ekwiwalentów za te świadczenia wypłacane zgodnie z przepisami wydanymi przez Radę Ministrów lub właściwego ministra, a także ekwiwalentów pieniężnych za pranie odzieży roboczej, używanie odzieży i obuwia własnego zamiast roboczego, jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
2. przepis wymieniony w części I, w zakresie tam wskazanym, traci moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw RP.

Sąd I instancji wskazał, że powyższy wyrok Trybunału nie dotyczył oskładkowania przychodów zleceniobiorców z tytułu zwrotu kosztów podróży, która to kwestia jest uregulowana w pkt 15 ust. 1 § 2 tego aktu prawnego. Zdaniem tego Sądu, nie ma żadnych podstaw, by orzeczenie Trybunału stosować w stosunku do całego rozporządzenia, co wynika z jego uzasadnienia. W ocenie Sądu, nie sposób uznać, że wszystkie przepisy wyżej cytowanego aktu wykonawczego, w tym przepis § 2 ust. 1 pkt 15 są niezgodne z Konstytucją i jako takie nie powinny mieć zastosowania w niniejszej sprawie. Dodatkowo zwrócił uwagę, że przepisy dotyczące zasad wynagradzania, w tym należności z tytułu podróży służbowych zawarte w przepisach kodeksu pracy i przepisach wykonawczych wydanych z mocy art. 77 (5) k.p., nie mają swojego odpowiednika w przepisach kodeksu cywilnego w zakresie, jaki dotyczy świadczeń z tytułu podróży służbowych. Również kodeks pracy nie zawiera odesłania o konieczności stosowania przepisów w tym zakresie do osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy czyli np. zleceniobiorców.

Sąd wskazał, że z treści art. 18 ust. 3 w zw. z art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe zleceniobiorców stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy, tj. przychód w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu m.in. umowy zlecenia. Zwrot kosztów podróży zleceniobiorcom jest przychodem ze stosunku zlecenia i podlega oskładkowaniu.

Podkreślił, że kwota zadłużenia, zakwestionowana przez odwołujące się, wynika z wyliczenia dokonanego przez organ rentowy, a na jego łączną wartość składają się zarówno nieopłacone przez płatnika składki, jak i składki „przypisane” przez ZUS, co wynika z zestawienia miesięcznych różnic składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i FGŚP oraz stanów należności dla płatnika.

Wobec wycofania przez odwołujące się zarzutu dotyczącego błędnego wyliczenia składek na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne, Sąd - uznając za nieskutecznie zakwestionowane przez nie wyliczenie zadłużenia przez ZUS - przyjął wartość zobowiązań z tytułu nieopłaconych składek zgodnie z ustaleniami organu rentowego.

Z tych względów na podstawie art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy odwołania oddalił.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia złożyły J. K., A. K. (2) i A. K. (1), zarzucając :

1. naruszenie prawa materialnego poprzez niewłaściwą interpretację art.18 ust. 3 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez zastosowanie w orzekaniu aktu prawnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16.02.2010r. sygn. akt P. 16/2009 za niezgodny z Konstytucją, tj. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18.12.1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz art. 5 kodeksu cywilnego poprzez uczynienie ze swego prawa użytku, który jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa i z zasadami współżycia społecznego oraz normami słuszności.

2. naruszenie prawa procesowego, w szczególności :

- art.233 §1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego,

- art. 328 k.p.c. poprzez wadliwe uzasadnienie wyroku.

Wskazując na te zarzuty odwołujące wniosły o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie ich odwołań w całości oraz o zasądzenie od organu rentowego na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Zdaniem skarżących, Sąd Okręgowy dokonał bardzo zawężającej interpretacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 16 lutego 2010 r. P. 16/2009 uznając, iż dotyczył on zakwestionowania tylko § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia MPiPS z 18.12.1998 r. Podniosły, że z uzasadnienia wyroku TK wynika, że cały akt prawny, jakim jest powyższe rozporządzenie, jest niekonstytucyjny w zakresie, w jakim różnicuje sytuację prawną w zakresie wymiaru składek osób zatrudnionych na innej podstawie niż umowa o pracę. Zarzut ten można postawić nie tylko § 2 ust. 1 pkt 6, ale tym wszystkim przepisom tego rozporządzenia odmiennie traktującym zleceniobiorców i osoby zatrudnione na podstawie umów o pracę.

W konsekwencji, zdaniem skarżących, oskładkowanie przychodów zleceniobiorców z innych tytułów też jest niezgodne z Konstytucją.

Skarżące podniosły nadto, że Minister Pracy i Polityki Społecznej kierując się wskazaniem Trybunału Konstytucyjnego rozporządzeniem z 9.07.2010r. dostosował wszystkie przepisy Rozporządzenia, aby były zgodne z Konstytucją, a nie tylko § 2 ust. 1 pkt 6 - czyli zakwestionowany w wyroku.

Według skarżących, pozostawanie zaskarżonej decyzji ZUS w porządku prawnym każe się zastanawiać nad jej zgodnością w kontekście przepisów z art. 2 Konstytucji RP.

Uwzględniając powyższą apelację Sąd Apelacyjny wyrokiem z 30.11.2011r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego i ustalił, że J. K., A. K. (2) i A. K. (1), jako spadkobierczynie L. K., nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania spadkodawcy z tytułu nieuregulowanych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami w kwocie 146.181,96zł i zasądził od ZUS Oddziału w P. na rzecz odwołujących się kwoty po 30zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny uznał, że wada zaskarżonego wyroku wynikała z naruszenia prawa materialnego przez zastosowanie przepisu wykonawczego, który nie powinien stanowić podstawy rozstrzygnięcia ze względu na swą sprzeczność z ustawą zasadniczą. Sąd Apelacyjny uznał, że świadczenia otrzymane przez zleceniobiorców nie były podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W ocenie tego Sądu, błąd legislacyjny zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 lutego 2010r. dotyczy również przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia MPiPS z 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, który przez to, że nie dotyczy zleceniobiorców wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, podobnie jak przepis § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.

Przede wszystkim jednak Sąd Apelacyjny dostrzegł zmianę stanu prawnego, która nastąpiła z dniem 1 sierpnia 2010r., przez nadanie § 5 ust. 2 rozporządzenia MPiPS z 18 grudnia 1998r. nowego brzmienia. Zdaniem tego Sądu, w sytuacji, gdy zmiana stanu prawnego stanowi wyraz odejścia od regulacji sprzecznej z ustawą zasadniczą, uwzględnienie nowego stanu prawnego jest obowiązkiem sądu orzekającego o prawidłowości decyzji.

Wskutek skargi kasacyjnej złożonej przez organ rentowy od powyższego wyroku Sąd Najwyższy wyrokiem z 14 listopada 2012r. uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy podniósł, że Sąd drugiej instancji wydając zaskarżony wyrok pominął część zgromadzonego materiału dowodowego, z którego jednoznacznie wynika, że zadłużenie zmarłego płatnika obejmowało nie tylko składki przypisane na podstawie przepisu § 2 ust 1 pkt 15 rozporządzenia (dotyczące wypłacanych zleceniobiorcom diet i ryczałtów za nocleg), lecz również składki zadeklarowane przez samego płatnika (nie dotyczące tych wypłat). Tym samym Sąd ten przeoczył, że zadłużenie to nie tylko składki przypisane za okres czerwiec – grudzień 2007r., ale także zadłużenie dotyczące innych okresów, od kwietnia 2008r. do stycznia 2009r., określone na podstawie deklaracji płatnika.

Zdaniem Sądu Najwyższego, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd rozpoznający odwołanie od decyzji organu rentowego bada prawidłowość i zgodność z prawem tej decyzji mając przede wszystkim na względzie stan prawny obowiązujący w dacie jej wydania. Art. 316 § 1 k.p.c., statuuje zasadę aktualności wyroku, nakazującą sądowi orzekającemu brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, ulega modyfikacji odnośnie do składek na ubezpieczenie społeczne. W tym zakresie, w ocenie Sądu Najwyższego, należy stosować przede wszystkim przepisy z daty wymagalności tych składek. Jedynie w sytuacji, gdy obciążenie obowiązkiem zapłaty składek wynikało z przepisu rozporządzenia, który wykraczał poza delegację ustawową - możliwe jest ustalenie, że nie ma obowiązku zapłaty tych składek. W tej kwestii uwzględnić można też zmianę stanu prawnego, stanowiącego wyraz odejścia od regulacji sprzecznej z ustawą zasadniczą.

W ocenie Sądu Najwyższego, przekonujący jest pogląd Sądu drugiej instancji, że błąd legislacyjny dotyczył również przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 tego rozporządzenia - według stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania decyzji. Sąd Apelacyjny był uprawniony do samodzielnej oceny, czy sporny przepis rozporządzenia został wydany zgodnie z delegacją ustawową.

Sąd Najwyższy zauważył, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z 16 lutego 2010r., w sprawie o sygn. P 16/09, wywiódł, iż w art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ustawodawca upoważnił ministra do wyłączenia z podstawy wymiaru składek „niektórych rodzajów przychodów”, a zatem jest to upoważnienie jedynie do sprecyzowania regulacji ustawowej w płaszczyźnie przedmiotowej, a nie podmiotowej. Tak więc przepis § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia przez to, że nie dotyczy zleceniobiorców wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, mógł być uznany za wykraczający poza delegację ustawową i za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, podobnie jak przepis § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.

Sąd Apelacyjny, po ponownym rozpoznaniu sprawy, zważył, co następuje:

Apelacje należy uznać za zasadne jedynie w części dotyczącej obciążenia skarżących odpowiedzialnością z tytułu zadłużenia zmarłego płatnika za składki przypisane na podstawie przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1999r., Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Jak wywiódł Sąd Najwyższy, z którego wykładnią prawa Sąd rozpoznający sprawę ponownie jest związany z mocy art. 398.20 kpc, błąd legislacyjny zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 lutego 2010r. w sprawie o sygn. P 16/09 dotyczył również przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 tego rozporządzenia - według stanu prawnego obowiązującego w dacie wydania spornych decyzji. Trybunał stwierdził niekonstytucyjność § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia wobec jego niezgodności z normą art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, w której sformułowane są wymagania stawiane upoważnieniu ustawowemu. W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny podkreślił, że zaskarżony przepis wykracza poza delegację zawartą w upoważnieniu ustawowym z art. 21 ustawy systemowej, gdyż odmiennie traktuje grupy ubezpieczonych, mimo braku wskazań ustawowych dla takiego zróżnicowania podmiotowego aktem wykonawczym. Przepis § 2 ust. 1 pkt 15 w/w rozporządzenia określał natomiast, iż podstawy wymiaru składek nie stanowią diety i inne należności z tytułu podróży służbowej pracownika – do wskazanej w dalszej treści wysokości. Zakres regulacji ograniczony został zatem do pracowników (i innych grup wymienionych w § 5 ust. 1 rozporządzenia w ówczesnym brzmieniu) nie obejmując zleceniobiorców, którym płatnik składek także zlecać może podróże w celu wykonania zlecenia i dla których podstawę wymiaru składek stanowi, podobnie jak w przypadku pracowników, przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Tak więc przepis § 2 ust. 1 pkt 15 rozporządzenia przez to, że nie dotyczy zleceniobiorców wykonujących pracę na podstawie umowy zlecenia, należy także uznać za wykraczający poza delegację ustawową i za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

Za powyższym stanowiskiem przemawia też fakt, że z dniem 1 sierpnia 2010r. doszło do zmiany stanu prawnego rozporządzeniem zmieniającym MPiPS z 9 lipca 2010r. przez nadanie nowego brzmienia § 5 ust. 2 cyt. wyżej rozporządzenia. Zmiana ta nastąpiła wskutek realizacji poglądu wyrażonego przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 16 lutego 2010r. w sprawie P 16/09. Minister Pracy i Polityki Socjalnej znowelizował przedmiotowe rozporządzenie, odnosząc odpowiednio do zleceniobiorców wszystkie wyłączenia z podstawy wymiaru składek zawarte w § 2, a więc także wyłączenia dotyczące diet i kosztów podróży przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 15. Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Najwyższego, że powyższa zmiana rozporządzenia została spowodowana oceną, że dotychczasowe przepisy nasuwały wątpliwości co do ich zgodności z normami konstytucyjnymi.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego ustalając, że skarżące nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania L. K. z tytułu nieuregulowanych składek na ubezpieczenia społeczne za okres czerwiec – grudzień 2007r. i marzec 2008r., na ubezpieczenie zdrowotne za listopad i grudzień 2007r. oraz marzec 2008r. i na FP i FGŚP za listopad i grudzień 2007r. oraz luty 2008r. wraz z odsetkami.

W pozostałej części apelacje, jako bezzasadne, podlegają oddaleniu z mocy art. 385 kpc.

Poza sporem bowiem jest, że objęte sporem decyzje obejmują zarówno zadłużenie skarżących, jako spadkobierców L. K., z tytułu nieopłaconych składek przypisanych przez organ rentowy w wyniku przeprowadzonej kontroli na

podstawie przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 w/w rozporządzenia MPiPS, a obejmujących okres od czerwca 2007r. do 31 marca 2008r., jak i z tytułu nieopłaconych składek, deklarowanych w dokumentach rozliczeniowych przez samego płatnika, a obejmujących okres od kwietnia 2008r. do stycznia 2009r. Zadłużenie w tej ostatniej części obejmowało nieobjęty kontrolą ZUS okres, a jego wysokość określona na podstawie deklaracji płatnika wynosiła 52.408,95 zł. Zauważyć trzeba, że zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) informacje zawarte na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika składek prowadzonych w formie elektronicznej, które przekazane zostały w postaci dokumentu pisemnego lub elektronicznego, są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Należy przy tym podkreślić, że odwołujące ostatecznie wycofały zarzuty odnośnie błędnego wyliczenia składek na ubezpieczenie wypadkowe i zdrowotne, kwestionując wyłącznie odpowiedzialność spadkobierców za składki „przypisane” przez ZUS na podstawie „niekonstytucyjnego”, ich zdaniem, przepisu § 2 ust. 1 pkt 15 powołanego wyżej rozporządzenia.

Za bezzasadny uznać również należy podniesiony przez pełnomocnika skarżących na rozprawie apelacyjnej w dniu 6 czerwca 2013r. zarzut przedawnienia należności objętych spornymi decyzjami. Stosownie bowiem do treści art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania tych decyzji należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d, przy czym bieg przedawnienia tego terminu ulega zawieszeniu od dnia śmierci spadkodawcy do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, nie dłużej jednak niż od dnia, w którym upłynęły 2 lata od śmierci spadkodawcy (ust. 6). Wprawdzie termin przedawnienia określony w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej został z dniem 1 stycznia 2012r. skrócony do 5 lat, jednakże zmiana ta pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie, tj. w zakresie należności z tytułu nieopłaconych składek obejmujących okres od kwietnia 2008r. do stycznia 2009r. Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz. U. Nr 232, poz. 1378) – do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r. stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012r., jeżeli zaś przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (ust. 2).

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji wyroku.